

۳۹۱۵۱ / ۵۵۵۲۹۶ هـ

شماره
تاریخ ۴ - ۱۳۹۸ / ۴ / ۱۳۹۸

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - وزارت کشور - وزارت اطلاعات
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نفت
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت نیرو
سازمان برنامه و بودجه کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۳/۲۹ به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور) و به استناد مواد (۵) و (۸) قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانکها - مصوب ۱۳۸۶-، آیین‌نامه نظام سنجش اعتبار را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه نظام سنجش اعتبار

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
 - ب - شورا: شورای موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه.
 - پ - اشخاص: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به درخواست خود یا وکیل یا نماینده قانونی اعتبارسنجی می‌شوند.
 - ت - اهلیت اعتباری: توانایی و پیشینه اشخاص در بازپرداخت تسهیلات و ایفای تعهدات با توجه به بررسی سوابق و مستندات مالی، بانکی و اعتباری آنها یا سایر روش‌های موجود.
 - ث - مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده است و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارد.
 - ج - دستگاه‌های اجرایی: دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری
- مصوب ۱۳۸۶ -

چ- استفاده کنندگان: کلیه اشخاصی که به موجب توافق نامه همکاری مجاز به دریافت خدمات شرکت اعتبارسنجی هستند.

ح- تأمین کنندگان: دستگاه های اجرایی، مؤسسات اعتباری، سایر نهادهای فعال در بازار پولی به تشخیص بانک مرکزی، شرکت های بیمه و سایر اشخاص حقوقی که بنا به ماهیت فعالیت خود به برخی داده ها و اطلاعات مربوط به اشخاص که در تحلیل و پیش بینی رفتار اعتباری آنها مؤثر است، دسترسی دارند و به همین دلیل می توانند منبع اطلاعاتی برای شرکت اعتبارسنجی محسوب شوند، از جمله بانک مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، شرکت های واسپاری، شرکت های تعاونی اعتبار، صندوق های قرض الحسنه، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه کشور، شرکت های بیمه، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار، وزارت دادگستری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاه های زیرمجموعه قوه قضاییه، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت احوال کشور، سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی، شرکت مخابرات ایران، کارورهای (اپراتورهای) تلفن همراه، شرکت های آب و فاضلاب، شرکت های برق منطقه ای و شرکت ملی گاز ایران.

خ - پایگاه داده اعتباری: سامانه اطلاعاتی شامل مشخصات سجلی و ثبتی اشخاص و سوابق و عملکرد اعتباری، ورشکستگی و محکومیت های مالی و بدهی مالیاتی آنها در شبکه بانکی، قوه قضاییه، وزارت دادگستری و سازمان امور مالیاتی که توسط بانک مرکزی جمع و توسط آن بانک راهبری می شود.

د- شرکت اعتبارسنجی: شرکتی که با استفاده از اطلاعات موجود در پایگاه داده اعتباری و اطلاعات موجود نزد سایر تأمین کنندگان و مبتنی بر روش ها و الگوهای (مدل های) کمی و کیفی معتبر، نسبت به تعیین امتیاز اعتباری اشخاص و سایر خدمات اعتباری که توسط شورا به آن محول شده است، اقدام می کند.

ذ- امتیاز اعتباری: شاخصی کمی و مبتنی بر روش شناسایی مشخص و از قبل اعلام شده به بانک مرکزی توسط شرکت اعتبارسنجی که بیانگر احتمال عدم بازپرداخت به موقع (نکول) توسط اشخاص است.

ر- گزارش اعتباری: گزارشی که دربردارنده امتیاز اعتباری اشخاص است.

ز- توافق نامه همکاری: توافق نامه ای که با تأیید بانک مرکزی بین شرکت اعتبارسنجی با تأمین کنندگان یا استفاده کنندگان منعقد می شود و در آن جزییات مربوط به حقوق، تعهدات و مسئولیت های هر یک از طرفین و نحوه تبادل اطلاعات بین آنها به طور شفاف تبیین می شود.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲- به منظور نظارت بر حسن اجرای مفاد این آیین نامه، سیاست گذاری، هماهنگی و راهبری نظام اعتبارسنجی در کشور، شورای سنجش اعتبار به ریاست قائم مقام بانک مرکزی و با عضویت معاونین ذی ربط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، دادگستری، کشور، اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، صنعت، معدن و تجارت، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهادکشاورزی و سازمان برنامه و بودجه کشور و معاون دادستان کل کشور تشکیل می شود.

تبصره ۱- فهرست داده ها، تأمین کنندگان و انواع خدمات اعتباری قابل ارایه توسط شرکت اعتبارسنجی، کیفیت و محتوای گزارش های اعتباری و سایر خدمات، نحوه الگوسازی (مدل سازی) و تأثیر ضرایب ذی ربط الگوها (مدل ها) و نحوه اعتبارسنجی باید توسط شورا تأیید شود.

تبصره ۲- بانک مرکزی مسئولیت دبیرخانه شورای مذکور را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۳- جلسات شورا حداقل هر سه ماه یکبار با دعوت رئیس شورا برگزار می شود.

تبصره ۴- جلسات شورا با حضور حداقل (۷) عضو رسمیت می یابد و تصمیمات شورا با حداقل (۵) رأی موافق لازم الاجرا است.

ماده ۳- هر شرکت اعتبارسنجی صرفاً در قالب شرکت سهامی به صورت غیردولتی، با موافقت اصولی شورا و مجوز بانک مرکزی و تحت نظارت آن بانک فعالیت می کند. سقف تملک سهام شرکت مذکور برای اشخاص توسط شورا تعیین می شود.

ماده ۴- اساسنامه شرکت اعتبارسنجی به تصویب شورا می رسد.

ماده ۵- حداقل مبلغ سرمایه برای تأسیس و فعالیت شرکت اعتبارسنجی پانصد میلیارد (۵۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰) ریال می باشد.

تبصره - حداقل میزان سرمایه با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب شورا قابل تغییر خواهد بود.

ماده ۶- شرکت اعتبارسنجی موظف است برنامه های راهبردی خود را به گونه ای تنظیم کند تا در مدت تعیین شده توسط شورا، نرم افزار و الگوهای (مدل های) مورد استفاده خود را بومی سازی نماید.

ماده ۷- شرکت اعتبارسنجی موظف است اطلاعات و مستندات مورد نظر را به صورت مستمر و تحت شرایطی که بانک مرکزی تعیین می کند به آن بانک ارایه دهد.

ماده ۸- شرکت اعتبارسنجی موظف به همکاری با ناظران و بازرسان بانک مرکزی است و باید تمامی اطلاعات و مستندات مورد درخواست را در اختیار آنها قرار دهد.

ماده ۹- مدت اعتبار صلاحیت حرفه ای اعضای اصلی و علی البدل هیئت مدیره، مدیرعامل و قائم مقام مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی برای حداکثر دو سال در چهارچوب دستورالعملی که به تصویب شورا و تأیید بانک مرکزی خواهد رسید، تعیین می شود.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۰- بانک مرکزی مسئولیت نظارت بر تأمین امنیت اطلاعات سامانه‌های شرکت اعتبارسنجی را مطابق ضوابط و مقررات امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات برعهده دارد.

تبصره- شرکت اعتبارسنجی مکلف است دسترسی‌های لازم جهت تحقق اهداف این ماده را برای بانک مرکزی فراهم کند.

ماده ۱۱- مرجع رسیدگی به تخلفات شرکت اعتبارسنجی، بانک مرکزی است. در صورتی که به تشخیص بانک مرکزی و تأیید شورا، شرکت اعتبارسنجی از قوانین، مقررات این آیین‌نامه و سایر آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی تخلفی نماید، حسب مورد یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی زیر در مورد آن اعمال خواهد شد:

الف- اخذ تعهدنامه از مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره شرکت اعتبارسنجی دایر بر توقف و رفع موارد تخلف در چهارچوب برنامه زمانی مورد تأیید بانک مرکزی.

ب- تذکر کتبی به مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره شرکت اعتبارسنجی.

پ - سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره و قایم‌مقام مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی.

ت - تعلیق مجوز شرکت اعتبارسنجی برای حداکثر (۶) ماه.

پ - لغو مجوز شرکت اعتبارسنجی.

ماده ۱۲- مؤسسات اعتباری صرفاً مجاز به همکاری با شرکت اعتبارسنجی دارای مجوز از بانک مرکزی هستند.

ماده ۱۳- شرکت‌های اعتبارسنجی، تأمین‌کنندگان و استفاده‌کنندگان در فرایند اعتبارسنجی موظفند اطلاعات اشخاص را محرمانه تلقی کنند. هرگونه دسترسی، استفاده، تغییر و افشای اطلاعات مطابق دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب شورا می‌رسد.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات، گزارش اعتباری را از شرکت اعتبارسنجی اخذ کند. استفاده از گزارش اعتباری شرکت اعتبارسنجی نافی مسئولیت مؤسسه اعتباری در بررسی دقیق‌تر اهلیت اعتباری متقاضی نخواهد بود.

تبصره- مؤسسات اعتباری موظفند متناسب با نتایج حاصل از گزارش اعتباری اشخاص طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی نسبت به اخذ وثایق و تضمین‌های لازم اقدام کنند.

ماده ۱۵- پیش‌شرط استعلام گزارش اعتباری، دریافت اجازه‌نامه مستند از اشخاص است.

ماده ۱۶ - شرکت اعتبارسنجی می‌تواند در ارایه گزارش اعتباری از خدمات الکترونیکی دولت جهت احراز هویت اشخاص استفاده کند.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۷- بانک مرکزی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است گزارش عملکرد تأمین کنندگانی را که از ارسال اطلاعات باکیفیت و کفایت لازم خودداری کرده‌اند، در مقاطع زمانی سه ماهه تهیه و به شورا ارایه کند.

تبصره- دستورالعمل اجرایی این ماده شامل نحوه اطلاعات و تشویقات و تنبیهات طرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط بانک مرکزی با همکاری وزارتخانه‌های اطلاعات، دادگستری و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و به تصویب شورا می‌رسد.

ماده ۱۸- حداکثر نرخ ارایه خدمات شرکت اعتبارسنجی سالانه به پیشنهاد بانک مرکزی و پس از تصویب شورا تعیین می‌شود.

تبصره- در صورتی که مؤسسه اعتباری متقاضی دریافت خدمات شرکت اعتبارسنجی باشد، پرداخت کارمزد مربوط بر عهده مؤسسه اعتباری است.

ماده ۱۹- در توافق‌نامه همکاری میان شرکت اعتبارسنجی با تأمین کنندگان و استفاده کنندگان، مرجع داوری با رعایت قوانین و مقررات مربوط مشخص می‌شود و کلیه اختلافات و دعاوی ناشی از توافق‌نامه‌های مذکور به آن مرجع ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۰- شرکت اعتبارسنجی موظف است در صورت اعتراض اشخاص به گزارش اعتباری خود، نسبت به بررسی اعتراض آنها و اعلام نتیجه و در صورت لزوم اقدام اصلاحی مقتضی، ظرف حداکثر (۱۰) روز از تاریخ دریافت اعتراض اقدام کند یا به اعتراض آنان پاسخ دهد. در صورت عدم حصول توافق میان طرفین، موضوع به مرجع حل اختلاف که در دستورالعمل مصوب بانک مرکزی تعیین می‌شود، ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۱- تأمین کنندگان موظفند ظرف مهلت‌های زمانی مقرر که به تصویب شورا می‌رسد، با فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم و در چهارچوب این آیین‌نامه و مصوبات شورا، اطلاعاتی که موجب تکمیل نظام سنجش اعتبار می‌شود را از طریق بستر شبکه ملی اطلاعات در اختیار شرکت اعتبارسنجی قرار دهند.

ماده ۲۲- توقف فعالیت یا انحلال اختیاری شرکت اعتبارسنجی، منوط به طی مراحل قانونی، تعیین تکلیف اطلاعات موجود اشخاص در شرکت اعتبارسنجی و با اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۲۳- شرکت‌های موجود فعال در زمینه اعتبارسنجی موظفند حداکثر ظرف مدتی که شورا تعیین می‌کند، نسبت به تطبیق وضعیت خود با مفاد این آیین‌نامه اقدام کنند. در غیر این صورت، بانک مرکزی موظف است اقدامات لازم از قبیل تعلیق (به مدت حداکثر (۶) ماه) و جلوگیری از فعالیت آنها در زمینه اعتبارسنجی را اعمال نماید.

شماره ۲۹۱۵۱
ت ۵۵۲۹۶ هـ
تاریخ ۴ - ۴ / ۱۳۹۸

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره - انجام فعالیت در زمینه اعتبارسنجی و ارائه خدمات اعتباری نظیر گزارش اعتباری و امتیاز اعتباری توسط اشخاص حقوقی نظیر مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - در چهارچوب مقررات این آیین‌نامه و با اخذ مجوز از شورا امکان‌پذیر است.

ماده ۲۴ - تمامی موضوعات و مواردی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است، تابع قوانین و مقررات ذی‌ربط و مفاد اساسنامه شرکت اعتبارسنجی و مصوبات شورا است.

ماده ۲۵ - بانک مرکزی با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، اطلاعات و دادگستری و سازمان برنامه و بودجه کشور، دستورالعمل ناظر بر تأسیس، فعالیت، نگهداری، امحای اسناد و مدارک پشتوانه امتیاز اعتباری و نظارت و انحلال شرکت‌های اعتبارسنجی و سایر دستورالعمل‌های لازم را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، تهیه و جهت تصویب به شورا ارایه می‌کند.

تبصره - بانک مرکزی با همکاری وزارت اطلاعات ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، دستورالعمل ناظر بر تأمین امنیت اطلاعات سامانه‌های شرکت‌های اعتبارسنجی را تهیه و برای تصویب به شورا ارایه می‌کند.

ماده ۲۶ - تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۸۲۹/ت ۳۹۳۹۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ لغو می‌شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور